

E. DUGANOWS - SMILGAINIS

Latv. No.

Sarkanā grahmata

213 1887

Isdewn. „Latvijas Preses Bales” 1934. g.

Sulfot un pārdrufat aijleegis!

B
9(4)21

E. DUGANOWS - SMILĢAINIS

288942

Sarkanā grahmata

I. un II. serijas

„Lasciate ogni speranza voi ch'entrate!”,
 „Lai atstahj visas zeribas katrs, kas scheid eegreeschas, jo
 atpakaļ zēla wairs naw!”

Isdown. „Latwijas Preses Bals” 1934. g.

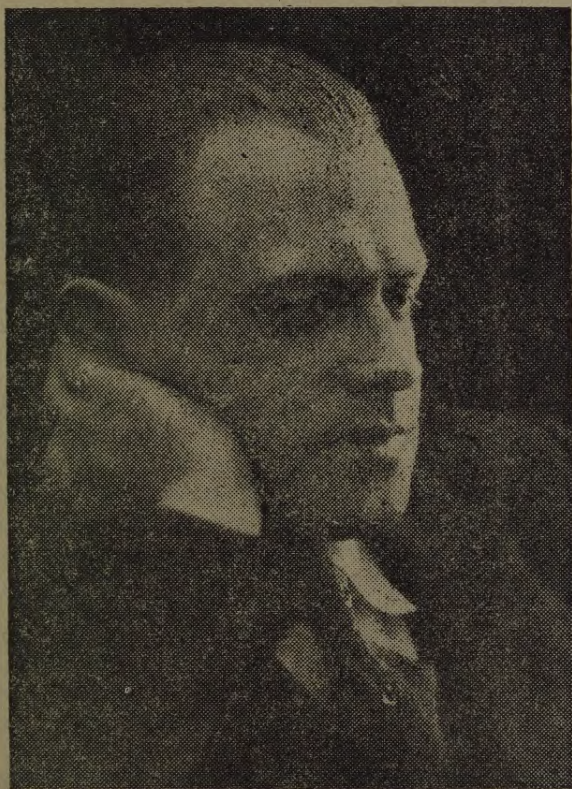

L.V.B.
N. 249882

~~Sp. 192908~~

Iesp. „DRAUGS” spiestuvē
Rīgā, Stabu ielā 41.

„Sarkanās Grahmatas“ /autors
E. DUGANOWS - SMILGAINIS

Eewads

„Sarkanās grahmatas“ autors E. Duganovs-Smilgānis ir latveeschu semneeka dehls, dšimis Rursemē, Jaun-Swirlaukas pag. Drifšnu mahjās. Apmeklejis Jelgawas Gimnāšiju, papildinājis isglibtibu Sarkanā un Maškawā, eestahjees tā 1. šķiras šawwalneeks armijā, kur wehršis us fewi usmanibu ar šawām isluhkošanas spēšām. Rewoluzijas wilnis wīnu neaisrauj „daudšajo mutuli“ un leelineeku laikmeta šaktumā (oktobri) redšam wīnu balto armijas Korailowa rindās, ispidot weenu otru tai laikmetā bištānu usdewumu. 18/19. gadā Sarkanā, autors, jau tā atbildigs balto armijas militaraig agents, weiz gruhtu darbu balto armijas wirsneeku werwešanai un šlepūs nošuhlišānāi us Donu. Šheit jaatšihmē pirmee, bištamee, ar dšihwibas breesmān apdraudete darbi, par to atrodamas plasčas un šaistošas epišodes „Sarkanās grahmatas“ serijās. Luhtšoscheem balto wirsneeku, kuri no Maškawas, Peterpils, Rijewas u. z. pilšehtu balto organizāzijām tika suhtiti us Donu, treschā dala tika apgahdata ar leelineeku dokumenteem — „mandateem“ un naudu preelšch žeta zihnā pret „šarkano neswehru,“ kas tā lawina pahrnehma plascho behdu Kreewiju, isnihzinādama kulturu un zilwezi.

Interesanti ir aprakstīta arī naudas lihdsektu apgahdashāna „balto organizāzijām un kara wajadsibām. Lai tos eeguhtu Sarkanā un Jelaterinoslawā autora wadibā šarīkoti tā šauzamee balto „ekspropriāzijas“ akti, tā eeguhstot Sarkanā 37.000000. Ruršch no latweeschu behgleem neatzerās šchos pahrdrošchos usbrukuma attus, wehrstus pret „komunisteem“ Sarkanās Deenwidus Dšeljeta Wiršwaldē, Jelaterinoslawā (un zitur),

1919. gadā Ukrainā un aprakstu par breesmigās
 Wisutrainas Ešh. R. darbību. Wisu to sīkti apraksta
 autors, zeldams deenas gaišmā pat tahdus faktus, pahr
 kureem wehl lihds šhim wijās preeschtars, ta
 peletajeem pilsonēem i sapni nesapnot par šhim
 pilsonu kara breesmu aiskuliseem. Par iszilus no-
 pelneem muhsu tauteetis — autors apbalwots ar Jura frustu
 un leelu naudas balwu, pehz tam nekawejoschi atkal šuh-
 tīs, tā militarais agenturas waditajs, us „Sirmo Mas-
 lawu“, kur walda bijuschee sleplawas, laupitaji, besprisori-
 niki un ziti tamlihdšigi tumšchi elementi ar šchihdu trescho
 internazionali preeschgala. Par iszilus darbeem un no-
 doschanu balto armijas schtabam komunistu speegu šarastu,
 autors 19. gadā, nowembri, teel paaugstinats wirsneela
 „poruschika“ pakahpē.

Maslawā autors, tā „balto organizazijas militarais agents
 un slepenās agenturas tihkla waditajs, fastopās ar šarkano
 selbmarschalu — schihdu Leibi Trozki, Leninu, Kreewijas is-
 daudsinato bendi, poli Feliksū Dšerschinski, wina rolas
 kalpeem, swehreem zilwela šejās Ešh. R. bendem — Petersu,
 muhsu tautas warona legendarā pulkwešcha Breescha
 sleplawu, ischekistu, šarkano latweeti Erdmani, Lahzi - Su-
 drabu, tad Laschlowu, schihdu Blatu, Kšenafontowu,
 Ešerwjakowu, Jefremowu, Pusirjewu, Semjonowu,
 keisara sleplawu schihdu Jatomlewu, lihds ar dwehšelu tirgo-
 tajeem, bijuscheem wirsneeleem — Brušilowu, Ramenewu,
 Jegorowu, Frunse, Gusewu, Tuchatschemski, tagadeso „šar-
 lano idealu Boroschilowu un Budjenowu. Interesants
 ir autora apraksts par „šarkanajeem wampireem“ — Nata-
 Hari promokatoreem, Ešh. R. slepenajam agentem ar-
 tistēm: bijuscho keisaristā Leelā teatra baleta swaigšni
 G e l z e r i un isdauksinato Kreewijas filmu swaigšni
 W e r u S o l o d n o j u; pirmā promozeja balto
 organizaziju Maslawā, tā nobodama nosleplawot Ešh.
 R. pagraboš 350 wirsneelus ar wīnu gimenem, kuru wīdū
 bija ari latweeschu tautu dehli; pee šchis organizazijas
 nehmis tahdreis dalību ari muhsu nazionalais tautas
 waronis, swehriski nobendetais no Ešh. R., pulkw. Breebis.

Wera Holodnaja, tà farkano Deenwidus fchtaba „Dfo-
baja otbela“ atbildiga agente, peedalijs tà starpneeze pee
Ddefas pilsehtas nodoschanas farkanajeem, tur galweno
lomu spehleja fesch miljoni zara selta naudas, to Wera
Holodnaja tika nodewufi tà starpneeze frantschu atbildi-
gam wirsneekam. Schi nauda no Nikolajewas tikufi
westa uf Ddefu wairakeem semneeku garajeem rateem, tà
fauzamàm „arbam“ tautas walodâ, apilachteem ar wezeem
brefenteem. Sinams, wifu scho mastaradi apfargaja fle-
penee Tsch. R. un „Dfobij Otbela“ agenti. Wera Ho-
lodnaja tomehr par sawu pakalpojumu tika noindeta un
paglabata Ddefâ. Par wifu to jo fihli apraksta autors.
Tahlat autors fihmigi apraksta un atmasfo komunistu
militarâs speegofchanas tihlla waditaju un organisaziju,
tà ari wadoschâs instrukzijas isdeweju, wahzu general-
fchtaba 2. datas wirsneeku, baronu **H e i n r i c h u f o n**
S c h n e e, kusch komunistu waldischanas deenâs nostahdijis
Bistrewijas tschremitichainujas komifijas, tagadejâ **G. P.**
U. darbibu. Pehz kam, tà 14. farkanâs armijas speegs,
eezels no „Kewoenfowetta“ par galweno leeli-
neeku militaro residentu Rumanijâ 20. gadâ, ar seh-
dehli Butarestâ un Rischinewâ — Besarabijâ. Schi ba-
rona fon Schnee militarâs spehjas it fewifchki nowehro-
jamas bija Rumanijâ; schis komunistu kalps, wahzu ge-
neralfchtaba wirsneeks fazehla gaisâ wifu Rumanijas
walsti, jo bija farihkoti wairaki atentati uf Rumanijas
karali. Uf Mastawas **S. S. R.** lehnuma pamata, fon Schee
fanehma lihdselkus preefsch sawas pirmâs darbibas
dimdesmit peezus miljonus leju Rumanijas walutâ un
leelatu kastiti ar zara briljanteem. Tagad schis kapteinis
Mastawâ wada ifluhtofchanas datu un fuhfa
speegus uf wisâm walstim.

Tahlat interesantu aprakstu autors fneeds par gene-
râla Schkuro noindeschanas mehginajumu Hartowâ, tà ari
par sawu fatifchanos (un apzeetinaschanu) ar isdaudfinato
Utrinas partifanû banditu **Batjku Machno**, wina fchta-
bu un darbibu un wehl zita dauds interesanta, to lihds
schim wehl flehpa komunistu kalpi ar wadoneem preefsch-

galā. Tagad, pazēlot „šarkano preekšlaru“ par šcho wehsturisko dokumentu wirtni, muhsu isdewneeziba noleh-
ma publizet schoš autora rakstus tā „Šarkano Grahmatu“
feschās ferijās. Birmā grahmata — 1. un 2. fe-
rija: Valerina Galzer — tšekiste — 350 wirtneeku
šleplawa.

Otrā grahmata — 3. ferija isnabts sem nosau-
kuma: Komunistu „Mata-Hari“ — Kreemijas isdaudfinatā
filmu swaigsne Wera Holodnaja Tš. K. šlepenā agente,
winaš karjera, mihla, dehtu pilnā dšihwe, tragiskais
špeegu solis un nahwe. Šhini grahmata pa dašai buhs
pahskats par tahdreisejeem šlaweneem Kreemu filmu
šaraleem.

Trešchā grahmata — zeturta ferija: Barons fon
Schnee, wahzu generalšhtaba ll. dašas wirtneeks —
komunistu špeegs.

Zeturta grahmata, — peektā ferija: Latwijas na-
cionalā warona, pulkw. Breeschja nobendeschanas
aifkulises. Scheit autors jo šikti apraksta un publizē
wehl tagad miglā tihšos faktus, kuros figurē „wihri“, turi
Latwijā eekem augstus amatuš, lai gan
pagatnē tā „tšekisti“ weiza tautas warona
pulkw. Breeschja šwehristo noslepta-
woščanu. Wina wadoščā loma balto organizacijā,
Šawinkowa darbiba, no dewiba un tragiskais
gals.

Peektā grahmata — sestā ferija: Šilweks ar mirona
galwu. Wahzu šuhna grafa Mirbacha nosleptawošchana.

Starp žitu, tils rakstis ari par treišo eš-eru,
libereem — Karelinu, Werschininu un Sablinu, pehdejais,
tā šarkanais komandeeris, neschehlīgi žihnijās pret balto
armiju pee Zarizinas un, tā brigades komandeeris, 19. gadā
pret balto Korailowa un Drosdowa pulkeem.

Ja buhs ešpehjamš, mehš, pehž šchis „Šarkanās
grahmatas ferijam, ešpeebišim iswillumus no t. p. autora
nepublizētās „Baltās grahmatas“, kurā buhs jo šikti at-
tehlota balto armija un winaš waronu dšihwe un tragis-
kais gals.

No autora

Sakarâ ar pehdejeem speegu tihllu atklahjumeem, kuroš fasklatam weenu otru atbidigu militaru personu, fneedsot sinas un shtus planus par leelatu atalgojumu muhju laimiau walslij, mehš redsam, ta schee atbildigee profesionalee dwehsetu tirgotaji, retums peetopi scho amatu aif i d e j i f k a s pahrliezibas. Selts walda pasaulê, aifraujot dselmeš mutuli zilwezi, kura, palidama par dolaru un mahrziau werdseni, ari tirgojâs internazonalâ maschtabâ, pahrdodama sawu tehwiju un godu, tâ weizinet graujscho, semo darbu walsis apjomâ.

Utrifinot schis atminas, kuras pausch weenigi ihstenibu par komunistu promolazijâm, speegošchanâm, ašnaineem darbeem, es sinu, ta katrs eksemplars tiks nofuhrits no komunistu kalpeem us Rašlawu sinaschanai. Bet tas mani neuštrauz; estau laimigs, ta waru vesh ilgeem gadeem pakalpot šabeedribai un presei un parahdit kahdi šabeedribas un zilwezes atkritumi teel eerakšiti ar šarkanu tinti wehstures lapas tâ „j a u n â s p a š a u l e s z e h l a j i“. Pahrfinot sikhli Padomju Kreewijas Ešch. K. un militaro ašnaino darbibu un finot wahrduš, kuri nehmušchi aktiwu waj pasiwu dalibu zilwezes un kulturalas isnuhžinaschanâ, pahrdodot semi komunistu werdsibai, es ar scheem raksteem atmakoschu šchos dwehsetu tirgotajuš, kuri tâ firnetli isplehtušchi sawus tihllus ari pahri Padomijas robeschai.

Gara gadu rinda ir pagahjuš no tâ laika, kad pahri Kreewijai tâ weefulis plošijâs „šarkanais terors“. Wakarejee eenadnneeki ir palikušchi draugi un dauds, dauds žits, to wehstures lapas mums pausch, tagad illeetas tâ netizams šapnis, it šewišchi tad, ja šateek us katra šola šarkanâ laikmetâ noruhditos waras wihrus, kuri tagadnê weikli ir pratušchi peemehrotees apstahkeem un, nometot „towariščišcha“ ahdu un wahrdu, ir palikušchi par isnešigeem kungeem, pat eenemot atbildigas filtas weetas weenâ otrâ

noteizošchâ eestahdê un nereti flufibâ peetopi
atkal ſawu ſahdreijejo ſemo „ſcheſti“.

Schoſ maſkotoſ fungus un winu agrafâs gaitas it
weikli un neſaudſigi aimakto pa dalaï ari kapt. Wiſzups
ſawâ „Melnajâ grahmatâ“, dokumentariſki peerahdot un
apraſtot ſcho „towariſchiſchu - ſungu“ bijuſchâs gaitas
Padomju laitmetâ. Utrifinot uſ preekſchu ſawas aminas
pawedeenuſ, kopoſchu wehz eeſpehjas „Sarkanâ grahmatâ“ ari
ſarkanoſ latweeſchuſ - iſcheliftuſ, ſchihdu treſcho internazio-
nali un Padomijas laupitaju ligſdas darbibu ar iſziluſ
bendem preekſchgalâ.

Balto organiſazijas darbibu un winas gaitas, no-
ſautumuſ un weetas, lã ari daudſo wirſneeku wahrduſ
ſchifreſchu, jo weens neapdomigſ raſſiſ war noweſt nahwê
daſchu labu, ja ne paſchu, tad winu peederigoſ, kuri wehl
ſmoſ Padomijâ, par ſaweem pakalpojumeem baltajeem, ta-
gadejoſ G.P.U. pagraboſ.

Par „Sarkanâs Grahmatas“ fakteem uſnemos
wiſu atbildibu.

**Tamdehl wiſas areeſchu tautas un ari tu
latwi, atwer azis !**

Plafchſ ſarkano ſpeegu tihtlſ iſplehſchâs pahri Ei-
ropai ar ſawu zentru Padomijâ, Maſkawâ. Schiſ ſpee-
gu tihtlſ, ar ſaweem zentreem leelpilſehtâs un militareem
reſidenteem preekſchgalâ, weiz ſawu ſemo darbu, eewelkot
ſawoſ ſirneſka tihtloſ zilwezi. Scho plaſcho ſpeegu tihtlu
wada, ar ſehdelli Maſkawâ, diwi noruhdiit „gari“ ar leelu
ſchtatu ſawu rokaſ puiſchu. Noweetojuſcheeſ „Sirmajâ
Kremli“ kopâ ar wiſadeem zilwezeſ attritumeem, bij. Gruſijaſ
un Kaukaſa laupitajeem, naudaſ wiltotajeem, fleptawam
un ſagleem, iſwarotajeem un eelaſ tirgotajeem, kuri iſpel-
dejuſcheeſ zilwezeſ aſiniſ un pahrnemti no narkotikaſ, pa-
raliſeti no ſifiliſa un prahta aptumſchoſchanaſ ſlimibam,
lã puwuma augoni ſtrutodami ar 3. ſchihdu internazionali

preelšgalā, sem „šarlano vampiru“ mašlam turpina
weikt šarvus bendes darbus šarptautiskā maštabā.
Šheem zilwezes atkritumeem tagad tuvojas gals,
jo šahdreisejais „šarkanais wilnis“, turšch weetam ar
šchibeem preelšgalā štaigaja ar pazeltu šarogu pa Ēiro-
pu, tagad tīf plūvinā un mahj ar nodriskatām šarkanām
lupatām pee šarunejušheem toka gabaleem wehl neatta-
puščajām tautām . . .

Nazionalā apšina tautās jau nem noteiktu wiršroku,
un „brihwibas apustuli“ — šchihdi tā šchurkas un wilki
bareem behg ar šaraušto naudu uš — Palestīnu. Šarkanais
wilnis nobahl, pazelas „Baltais nazionalais tautas apši-
nas wairogs“ ar šauzeneem: „Šchī seme ir muhsu!“

A u t o r s.

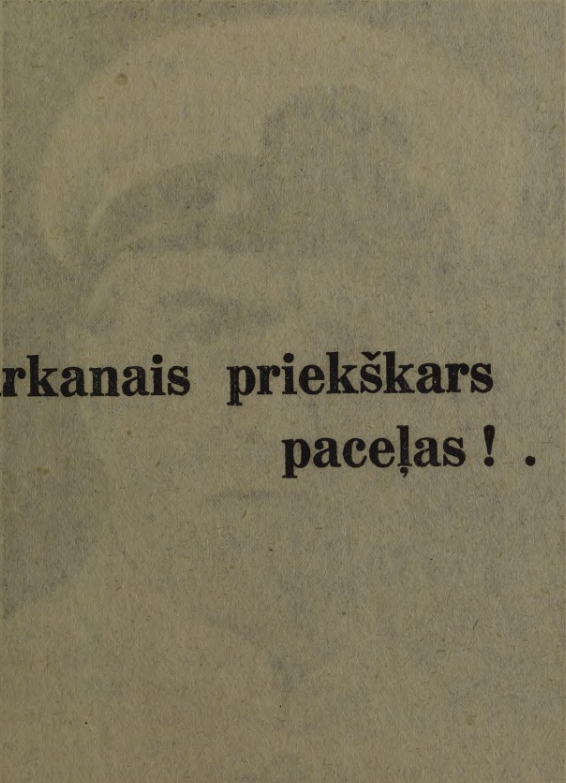
Wehsturisks latwju tautas pasemojums!

Rahdreisējo latwju strelnieku parade Sarfanā Mastawā, kur paradi „peenem“ un leel rautes neisprastās zīhnas wirpuli eerauteem un apmahkteem tautescheem — ziwiltētās pasaules bendetajs un saimotajs schihds Leibe Drozkis, ar šaweem ziniskeem patwadoneem, ari schihdeem, tā tas labi šastatams usjehmumā.

Tizu, ka Latwijas atbrihwotaji šcho pasemojumu kahdreis ispirks.

„Murgu nakts irst, blahsmo rihti,
Zihnā Deews lai palihds mums!“

**Sarkanais priekšgars
paceļas ! . . .**

WILKINSON & BOWEN
Publishers, 100, Market Street, New York

WLADIMIRS TICHOMIROWS
Latwijas Walsts Nazionalā Operā!

Balerine Gelzer — tschèkiste — 350 wirsneeku slepkawa, bet wiņas wihrs, Tichomirows, reschisors — Latwijas walsts Nazionalà Operâ!

„Tagad ar šchèkpu un uguni
mehs eesim zaur Kreewiju!“ — tā at-
bildeja Lenins us generaļa Denikina
slaweno manifestu *) un, issludinot
„Sarkano teroru“, sem sarkano lupatu
karogeem, Tich. R. ussahka sawu bree-
smigo darbu . . .

Muhšu Opera, kura deenu no deenas grimst wişadu
šweshtauteschu rotās, pehdejā laikā, lai glahbtu sawu
kriiſto ſtahwotli, bija usaizinajuši Tichomirowu kā reschi-
foru uswest Latwijā komunistu slawas dse-
smas simbolu „Sarkano Magoni“ ar
wişeem komunistu propagandas motiveem un efekteem, un
tā ſauzamām „towariſchihchu jablotſchtu
dejam“.

Šcho sarkano „Maſlawas Magones“ pirmisrahdi
eeradās noſkatiites plaſhaka ſabeedriba ar walsts wişreem
un diplomatisko korpusu preekſhgalā. Netruhka ari sar-
kanā galma komunistu preekſhstahwju, kuri bija eeradu-
ſchees pilnā ſastahwā.

Noſkatotees israhdi, daudsi juhsmoja, (!) un israhdes
beigās operas personāls kroneja ſcho Maſlawas slawe-
nibu Tichomirowu, usliĶdami galwā lauru wainagu sem
„jablotſktaš“ muſikas ſkanam, nesinadami, ka sem
to paſchu dseesmu ſkanam komunistu waras ſahsuma lait-

*) Statit tekstā.

metâ, tšhetas pagrabos swehriski tika no s l e p l a w o t i
350 balto wirsneeki, kuru starpâ bija ari
daudsi muhsu tautas brahli — wirsneeki Gleschte, Osche,
Strape un agral ari muhsu nazionalais waronis pulkwe-
dis Bredis.

Te pehlschni israhdes beigâs publikâ atslaneja ņau-
zeeni „Tšhetists! Bende! . .“ Rahritbas trauzetajs ti-
ta iswests no sables. Bet es pehz ņchi nelaimigâ ņauzee-
neem nolehmu publizet ņhos rakstus . . .

Peesihmeju, ka Tichomirows ir us-
aizinatš ari tagad **Walsts Operâ** ņagata-
wot jaunus „mahkflaš darbus“ un reņchi-
ņet!!!

„Sarkanâs Magones“ reņchifors Tichomirows ir
prezejis pasihstamo balerinu „Gelzeri“, kas dņihwo Maņ-
kawâ un ņlaitas par weenu no iszilus tšhetas komunistem,
par kuru rakstu ņcho pateeso swehrisko notikumumu, kâ a z u-
leezineekš.

* * *

Romunistu waras laikmetâ, kad katra deena neņa
jaunus upurus, Maņkawâ darbojâs balto pagrihdes orga-
nizacijâ ņkaitâ ap 600 registretu wirsneeku un daudsi pa-
lihgi no privato widus. Gerotņchu noliktawa bija eerih-
kota „Nowodewitņhaja“ klosteri un apspreedes par turp-
makâm gaitam notika tâ ņauzamajâ „Swirbulu kalnâ“, kur
ari weenâ no tuwatâm halupam atradâs galwenâ organi-
ņazijas residenta mitellis. Naudas bija peeteekoschi un
gara ņtahwoflis pazilatš. Swehtdeenas rihtâ klosterâ
basnizâ ņalaņijâs wehl tad nepadņihtee deewluhdņeji, kur
ari obligatorņiski bija jaerodas atbildigeem organizazijas
darbineekeem un rajonu preelņhneekeem pehz ņlepenâm
direktiwem.

Es eeraudņiju atteezigu ņihmi, ar krihtu uņwilltu kru-
ņtu ar diwâm pehdinâm, kas nosihmeja, ka nakli 12-os
jaerodas pee galwenâ residenta „Swirbulu kalnâ“. ņumschâ
rudens nakli, kad gaņsa leetus un wehji gaudoja, es no-

ahzu ismirzīs pee muhsu pultwēšča B., Taganrognas Denifina galwenā šhtaba operatiwās dalas eezeltā residenta. Šchis pultwēdis B. bija fewi aismaškojis pret wišadām warbuhtibam un šastahweja atbildigā Kremļa apšardsfibas šlepenā deenestā pee komunisteem, tā peegah-dajot mums wišu nepeezēšchamo, šahlot ar eerotšcheem un komunistu šlepenēem nodomeem.

Pateizotees „beedrim B.“, tā mehš wiņu mehšsam šauti, mehš dabujam pilnigu Kremļa — komunistu waras wišru mitelkļa planu ar apšihmi, kuroš koridoros un aišās dšihwo bijušchee katordsneeki, šleptawas un sagli. Šapee-

Valerine E. Gelzer

Maštawas „Sartana Magone“ — tšhefiste — 350 balto wiršneeku šleptawa.

bilft, ta leelâ puse pehz atfihmem tur dšihwoja morbu-
chaitfi — ſchihdi. „Beedri B.“ perſonigi finaja tilai
6 rajona preeſſchneeki un ſanehma no wina perſonigi
galwenâ ſchtaba iſluhtofchanas nodalaſ direktiwes. Kremli
wiaſch kolpoja komuniſteem ſem wahrda beedris „Starijs“.

Eeſſot residenta halupâ no pitetu ſardſes pawadits,
turi bija iſlitti puſ werſtes no residenzes pee tâs weetas,
tur kahdreif Napoleons raudſijaſ uſ Maſtawu, eſ faſtapu
B. ar kahdu S. Pehz brihtina eeradâs ari rajonu
preeſſchneeki pee iſlittâ uſ galda Kremla plana ar
fihtu atfihmehjumu par wiſâm perſonam, taſ tur ee-
dſihwo, un ejam uſ ſardſes mitelli. Schini druhmajâ,
leefainajâ rudens nakti tita nolemis pehz deſmit deenam,
pulkſten 2 nakti, iſweſt wiſpahreju ſajelſchanos pret ne-
zeefchamo komunifma terroru, pehz tam iſſchaut gaiſâ ſar-
ſtanu raketi, taſ buhtu par ſignalu wiſai tautai. Diwi
ſarlanâs armijaſ pulki, pateizotees ſaweem pulku toman-
deereem, bija gatawi dotees mums palihgâ.

Beſ tam, mums bija ap 500 uſtizigu wihru. Mans
uſdewums bija, otrâ deenâ pehz ſchis ſehdes, dotees uſ
Maſtawas Stârſtnoj kloſtera mihtni un, pehz norunatâs
paroleſ, ar kahdu no wezajeem muhtem dotees pahrbaudit
weenu no ſlepenâm apakſchſemes ejam, tura weda no ſchi
wezâ kloſtera uſ Kremla galweno fligeli, tâ ſauzamo
„Cerotſchu ſahli“.

Cerados kloſteri ap pulkſtenſ 7 watarâ un ſamekſleju
wezo muhtu, turſch zihrtigi bija nodewees luhgſchanai.
Paehdâm, tâ ſakot, gatwena maltiti un likamees pee meera,
jo lihdi puſnaktij nedrihtſtejam, lai newehrſtu aiſdomâs,
atſtaht dſihwojamâs telpaſ un eet uſ ſwanu telpu, no
kureenes weda ſchi liktenigâ eja. Wezais muhts pee
ſwehtbilſchu uguns gaiſmaſ man tſchulſteja un ſtahtſija
par wezajâm treemu legendam un breeſmu laikeem, par
ſchi kloſtera wehſturi un ari par to, tâ ſcho ſlepeno eju
eſot kahdreif iſleetojuſchi Kreewijaſ bargee waldneeki — zari,
pa kuru wini, pehz iſdaritâm ſpihdſinaſchanam Kremli, eera-
duſchees kloſteri un luhguſchi, zeloſ nomeſdamees, pahr-
palitjuſchâs naktis ſtundas Deewu par ſaweem ſchauſmu

darbeem, un wehl dauds, dauds par Kreewijas flawenibam, to raksta wehsture...

Rad wezaja torni pulkstens fita dimpadsmito stundu, wezais muhts usdedsa lukturi, lihdsigu wehja lukturim, un, panemot kabatās katrs pa wairatām swezem, mehs nepamaniti dewamees pa klostera alejam un kaphem us wezo swana torni. Baigā šajuhā mani neatstahja, un tad nonahzam pee mehrta, mehs abi bijam flapji no sweedreem. Wezais muhts weikli nowehla kahdu bluzi un klonā atwehrās tumscha apalschsemes eja. Pretim dweša reebiga, mitra semes un puwumu smata. Daschas reebigas kirsakas nolehza pa iszirsteem kahpschleem apalschā. Sanemot drosmi un pahrwart reebjumu, es setoju wezajam muhtam tumschajā semes aishā, lai eepasihstos ar scho liktenigo eju, kurai wajaschja pehz nedauds deenam isschirt Kreewijas likteni. Gruhti ir aprakstīt scho pirmo isluhtu gabjeenu ar laterni pahr rahputem pahrpildito eju, kura, nestatotees us šawu wehsturisko, ilgo laiku, nebija neweenā weetā bojata, waj eebrukusi. Platums bija tikai tik leels, ka diwi zilweki zeeschi waretu blakus wirsitees us preekschu.

Wezais muhts gan schlaudija, gan klusi bubinaja, laikam lahdejās. Ja nebuhtu schini leetā muhtam pelna selta rublos, deesin, waj wezais buhtu Kreewijas labā upurejees schim bihstamajam usdewumam. Pehz apmehram stundas ilgās taustischšanās, (jo katrs solis bija labi jaapstata, lai nenogahstos kahdā besdibeni) mehs atduhramees pee leelas seenas, un wezais klusi man ischulsteja, ka tur aish tā muhra esot Kremļa zentra eerotschu sahle. Sirds strauji pulsteja. Roka newitus eeslihdeja mehtela kabatā un twarstija rewolwera spalu...

Sit netizami — wehl daschi foli un tur atpuhschas pehz šameem afinaineem darbeem komuniski: Lenins, Derschinitis, Ksenafontows, nodewejs pulkwedis Ramenews, schihds Trozkis-Bronscheins, Blats, keisara sleptawa Saktowlews — u. z. Upsina, ka labi organisetu wihru eebrutumš isschirts Kreewijas likteni, lika afinim strauji ritet un firdij pulstet.

Muhks parahdija tšhetrus teegelu eedobumus un pateiza, lai otro teegeli no treschà eedobuma speeschot ar tahju, — no semes preteja pusè atwehrschootees tahdas welmes durwis, kuras eewedot Kremli. Utsihmeju scho teegeli ar krihta krustu, lai nepeemirstu. Dewamees pa eju atpatal un nonahzam pehz 25 minutem pee isejas. Rà smaga nastà no plezeem nofrita, tad pehz pusotras stundas ilga isluhku gahjeena, es wareju atkal eelpot dsestro rudens gaisu wezaja klosterà aleja. Nakti lihds rihtam pawadiju pee muhta, bet meegs nenahza, azis rehgojas reebigee rahpuli — kirsakas, trupji un leelas schurkas . . . Diru nakti nodewu residenzè sinojumu par eepreelšejas naktis gaitam, un pehz generalsehdes tika peenemts setošs lehmums:

Sestdeenas nakti pulkstens diwpadsmitos jaerodas Strastnaja klosterà aptahrtnè nosihmetam grupam pa 25 zilweku, apbrunoteem, ar farkanam swaignitem pee gepurem, skaità 150 wirfneekeem ar saweem wadu komandereem. Schis naktis leelineeku „gwardes“ parole mums, pateizotees residentam, tika pasinota, lai nowehrstu warbuhteju sadursmi ar farkanajeem jeb Sch. R. agenteem, kuri tanis laikos tà issakufschis schakali riaktoja pa Maskawu, twerdami jaunus upurus. Dusweenos nakti jateel atwehrteem wezà klosterà wahrteem no wezà muhta, un, pehz trijeem greefigeem swilpeeneem, grupam jadodas pa wahrteem weenai pehz otras klosterà alejas parkà. Dirmajai grupai, 25 zilwekeem, nelawejoschi jaenem wisi eepreelšch nosihmetee posteni no klosterà eelšheenes, lai traufmes gadijumà muhtenes neišlaistu abrà, pee wahrteem nostahditi apbrunoti posteni pa 5 zilwekeem.

Uf eelas tuwejeem stuhreem noweetojami pa weenam postenim farkanarmeeschu tehrpà, lai atstahstu militšchu eespaidu.

Otrai grupai, kura dewas ar wezo muhtu un ari fastahweja no 25 zilwekeem, wjadseja eenemt Kremla fardses telpas, treschaj un zeturtaj grupam eenemt Kremla wahrtus un apšardšibu. Deektajai grupai eebrukt un nogalinat waras wihrus. Sestajai grupai nelawejoschi bija

jaenam wisi šaweenoššanas punkti — telefons, besdrahts telegrafs u. t. t. Nekawejošchi jaiššauj šarkanu raketi gaiša tā signalu. Pahrejeem wiršneekem, kas atrobas pilsehtā, redsoi šho gaiša signalu, bija pehz plana jaenam atteezigas eestahdes, stazijas, Ešh. R., jo bes tam ari diwi apbrunoti pulki bija nosihmeti uš „grusowiteem“ sinamos wiršeenos. Komunistu parole tani nakti bija „Leningrads“.

* * *

Latwijas Walsts Operas direkzija par makni gribeja dabut Walsts Operā uš daschām weesifrahdem Maškawas komunistu slawenibas, reschifora Tichomirowa seerwu, balerini „Gelzer“, tā galwenās lomas tehlotaju „Sarkanaajā Magonē“, kura jau preešchlaitus tika bagatigi isreklameta un iszildinata muhsu awisēs. Pateesibā atļauja ari tika dota, bet negaidot anuleta no Eelšhleetu resora.

Par eemeslu, jadomā, ka te bija eenahkufšas informazijas par šchis komunistu „Sarkanās Magones“, balerinas „Gelzer“, ašinaineem darbeem Padomju Kreewijas Ešh. R. deenesta labā, par kuras atbildigo darbinezzi un labo rotu wina staitas. Gelzer aukstafinigi promozeja un nodewa Ešh. R. pagrabos 350 balto wiršneekus ar gimenem.

Tadeht, turpinot atrišnat atminas pawedeenu par šcheem schausmu notitumeem, es daru šabeedribu usmanigu, ka hdi Maškawas komunistu „mahkflinneeki“ teek usaizinati muhsu Walsts Operā un teem dota atļauja eebrault Latwijā, lai glahbtu (?) Operas kritisko stahwoli! — — — —

Druhmas rudens deenas gabja weena pehz otras. Pee Maškawas upes, pee Kremļa wahrteem stahweja pastiprinati posteni, komunistu uštizigee kalpi; no ahra Kremļa firmos muhrus apstaigaja kineešhu patrušas, kurus sauza par „hodeem“, bet eelšchejā apšardsiba

bija uftizeta weenigi pahrbauditeem komunisteem — latwee-
scheem ar komandantu preetschgalâ.

Kremta wahrü welwê, sem „Spastaja“ tornâ, pult-
stens it stundas spehleja internazio-
nali, bet augschejâ torni wehl arweenu rehgojâs pee-
mirstais keisara simbols „ehrglis“. Kremta eekscheenê
rosiba, salarâ ar pehdejâm neweiksmem farkano fronte;
gar bijuschâ keisara Alekseja Michailowitscha palatas un
Uspenska katedrali steidsas komunisti abdas tehrpos.
Paacet Tsch. R. fleepenâs fardses patrolas; jono auto,
wedot us sehdem wezajâ Kremli tautas komisarus. Sar-
lanais karogs pliwinas Kremta torni. — — —

Nejauſchi residents B. mums pasinoja, ka general-
sehde peenemtais apwehrsuma plans teekot atliktis
ustschetrâm deenam, jo pehz irformazijam
weenâ no tuwakâm deenam Kremli fanahlschot iâ sau-
zamâ „Newwoensowei“ un Tautas Komisaru
kopsehde, kurâ nemschot dalibu wisi atbildigee un afnaino
nopolnu bagatee komunistu waras wihri, peedalotees ari
wehl nesen fashautam flimam Wladimiram Leninam, kara
komisaram, flimigajam dseltenajam morduchaiſtu schihdam
Leibam Trozkim-Bronsteinam un ziteem. Schi sehde no-
tiſschot plſt. 10 wakarâ un, kâ jau eepreetschejâs, will-
schotees libds plſt. 5 rihtâ.

Tâ bija isdewiba eebrukt wiſpahrejâ burſmâ, neustrih-
toſchi no apaltschemes ejas Kremta palatâs, nogalinât wiſus
waras wihrus un taifnâ ſaweenojumâ pa telegrafu (pa kuru
ſawus rihtojumus no Kremta ſuhtija „Lenins“), pasiaot
wiſâm, farkano frontem un pilſehtâm, ka komunistu
wara gahſta un Kremli pliwinaſ
baltais karogs.

Neſkatotees uf badu uu garajâm rindam pee koope-
ratiweem, kuras jau no wakara eenehma pilſoni, lai ſa-
nemtu lahdu puſmahrzinu maises un, ja weiktoſ, par leelu
preeku ari zitas peedewas, kâ wolbu un t. t., Maſ-
lawas ispreetschu weetas un kino luhſtin luhſa. Tâs bija
„dſihres mehru laikoſ“. Saprotams, ka treschâ
dala no ispreetschu apmelleſtajeem bija komunistu komisari

šarkanarmeeschi un wišadi tumschi elementi, jo weenâ
ta hr ŝham pišonim taš nebija eef peh jams.

Šwiribaz un pornografistas kuplejas sem jablotschtaš
motiweem bija uš deenas šahrtibas. Artisti un wišadu
šlahnu mahtšlineeki peemehrojâš tam, lai nopelnitu few
deeniško maiši, kuru šanehna gan graudâ, gan naudâ,
lai gan no pehdejâš labums bija mašš. Maštawas ope-
retes „Potaptschinas artisti“, tã ari leelâš štatuwes špehti,
it wataruš šalašijâš weenâ no leelateem Maštawas kabare-
restoraneem, pawadit daščas štnndas šawejo
widâ. Šcho restoranu apmelleja iŝzilus komunistu komi-
šari un Tš. R. atbildige darbineeki; te ũhda Šwerŝta-
jas eelas štaiguleš ar šaweem kawaleereom, wišadas kurti-
šanes un žiti tumschi elementi. Rotains un morfijs tika
leetots un pahrdots pazinam, un, nereti redšejâm uš
galbeem ari frantschu ŝchampa nee ŝcha pudeles, kaš
škaitijâš par pašatainu bagatibu.

Šem rumanu orkestra škanâm, ušstahjas wišadi pe-
dauŝigi mahtšlas atkritumi, pawaditi no rupjâm toware-
tšchu peefihmem, ŝmeekleem un šaules pušu ŝehnalu bogai-
tigâ leetus. Wišadu aišdomigu pilšonu pawadibâ ar
bagateem makeem un „dšerameem“, ŝcho lokalu it wataruš
ari apmelleja ŝchi stahsta „Šarkanâ Magone“, popularâ
balerine „Gelzer“ ar šawâm firdeš draudšenem,
artistem, operas škaištulem. Šchi kompanija, itwataruš
eenehna atšewiŝtšu kabinetu; bet ja ŝcho „Šarkano Ma-
goni“ pawadija leelakš ŝkaišs peeluhdšēju, tad tika „oku-
petas“ ari wairakas atšewiŝtšas ištabas. Šaprotams,
ta dšehreeni lija štraumem un tšchiganu fori ar šawâm
primadonam nedelâm tika aišnemi un bagatigi atalgoti
„Šarkanâš Magones“ kabinetos. Ja eeradâš komendan-
turas kontroleš ar Tš. R. agenteem peršonibu pahrbau-
dei, ŝcho „Gelzeri“ un winas wee ŝus neka d
netrauzeja...

Weenâ no leetaineem šlapjdranka rubens wakareem,
pehŝčhni ŝhini lokala eeradâš generalschtaba pulkweidiš S.,
kuru es ŝatitu „Šwirbuku“ kalnos weenâ no pagahjuŝchâm
naktim, balerines Gelzer šabeedribâ. Nodomaju, ka muhšu

pultwedis weentahrschi representejas, lai eekluhtu augstatu komunistu sabeedribâ, to wareja weegli panahkt, ja pasina Gelzeri.

Gelzere nebija skaista un stipri gados, lai waretu domat, ka wina pawada peeluhdseji — mihtu dehtu melletaji. Tadeht ari nepeegreesu schim gadijumam sewischtu wehribu.

Bet schi pultwescha S. laitu pakaweschana ar Gelzeri wehlat matfaja fimteem ustizigu wihtu dsihwibu, bet ka lai to sin, un ka lai pareds likiena gaitas, un schis awanturistiitistâs seeweeses solus?

Pultwedis S. bija ka neprahtâ aishrahwees smalti isliktos Gelzeres tihktos un apstahweenos, nenojausdams, ka soli pa solim tuwojâs schaufmigam besdibenim, no kureenes naw atgreeschanâs.

Mana usmaniba schim jautrajâm dsihrem tika wehrsta titai tad, kad, daschas deenas pirms liktenigâs naktis apwehrruma plana, es nejauschî pee Urbata frustojuma eeraudsiju garam brauzoschâ slehgtâ limusinâ Gelzeri W. Tsch. R. preekschsehbetaja, komunista, katordsneeka un farkanâ bendes, pola Felitza Dferschinstâ un wina palihga inscheneera Rfenofontowa pawadibâ.

Netawejoschi sinoju residentam. Israhdijs, ka jau no wairakeem slepeneem agenteem bija schini wirseenâ sneegti raporti. Steidsigi nakti tika isshautis paslaidrojuma doschanai „Swirbuku“ kalnos pultwedis S., tursch eeradâs plst. weenos. Galwenâ residenta un triju muhtu rajonu preekschneeku klahthuhne, pultwedis dewa atbildes us jautajumeem, paslaidrodams, ka winsch, ka atbildigs darbineeks un wirsneeks par samu rihzibu apsinotees un atbildot. Nepaspehjâm isklausit pultwescha deklaraziju kad isdsirdâm ahrâ aif halupas wairakus rewolwera schahweenus. Wisi uslehzâm kahjâs. Behz brihscha eesteidsjâs semneeku istabâ muhtu terroristu grupas darbineeks X-1, sinodams, ka pee postena X-6 maniti diwi aishdomigi tehli, kuri steigschus dewuschees muhtu wirseenâ, bet no slepenâ piketa sauzeena aptureti, atbildejuschî ar wairakeem schahweeneem un aishbeguschî naktis tumjâ.

Nebija ſchaubu, ka te darifchana ar Tſch. R. agenteem, kuri iſſekoja pulkweſcha S. gaitas. Steigſchus reſidenzija tika pahrweetota uſ Maſkawas 3. Meſchiſchanta eelu leelâ muhra mahjâ, par to paſinots ar ſchifru atbildigeem darbineeſteem. Nebuhs leeti, ja aſſimeſim, ka ſchini naktis rihtâ wiſa Swirbulu kalna apfahrine tika eelenkta no Tſch. R. agenteem un pamatigi pahrmelleta. Schaubu nebija, ka Tſch. R. ſpeegi bija guwuſchi muhſu wirſeenâ norahdijumus un ſekoja uſ pehdam, bet zilwehrtigi bija ſchee norahdijumi, to mehs neſinajâm.

Uſſina, ka pehz diwâm deenam notis apwehſums, dauds maſ nomeerinaja uſbudinatos prahtuſ. Pamatigi eekalam galwâ Kremļa planu ar wiſâm ſaweenojamâm ejam. Pahrbaudijam eeroiſchus Rowodewiſchaja kloſteri, un katru rihtu un wataru ar ſmago ormani iſwedam pa deſmit kaſtem, apſegtâm ar wezu bſentû, wiſos Maſkawas wiſeenoſ, kuroſ atradâs rajonu ſlepenee mitelli, rotas granatas, rewolweruſ, ſchauteneſ un patronas; ſchoſ weſumus pawadija ſeſſhot uſ kaſtem, piſnâ komuniftu apgehrbâ, ar ſwaigſnem pee zepurem, muhſu agenti. Ceſpaids bija tahds, ka pahrwed Padomju ſaweenibaſ mantas. Tâ netrauzeti wiſi rajoni tika apbrunoti aiſſtahweſchanaſ.

Pulkwebis S. ſawu atlikuſcho laiku pawadija noſkatoteeſ Gelzeres iſrahdeſ un pehz tam winas ſabeedribâ nakti.

Deenahza apwehſuma preekſchwakars. Baltâs Maſkawas eelas bija pahrwehrtuſchâs ihſtoſ purwa dubloſ. Leetus ar ſneegu kâ pikis lipa pee ſejaſ un drehbem, aſee wehja brahſeeni purinaja ſaruhſejuſchâs iſkahrtnes pee iſlaupiteem un iſdauſiteem weikaleem. Schini watarâ eſ nonahzu Kurſkaſ dſelſzeta ſtaziâ, lai iſpilditu kaſhdu ſlepenu reſidentu uſdewumu. Noſeſſchoteeſ weenâ no bufeteſ telpam, kurâ par ſamehrâ augſtu maſſu dabuju kaſhdu tumſchu ſchidrumu, kaſ ſauzâs par „tehju“, ar diweem gabalineem „monpaſſjè“ zutura weetâ. Eſ apſtulbu eeraudſidams, ka man pretim eeſſchekhrſam ſeſſch „Gelzere“ ar priwatâ gehrbuſchoſ plezigu wihreeti, kurâ paſinu Tſch.

R. Hepenās agenturās ūku biroja waditaju komunistu Meſchſtcherja kowu. Šis „towariſtſchſ“ tagad eeneem Parijēs Padoṃju ſuhtneezibā pehž ſchtata otro ſuhtneezibas ſekretara weetu, un wada tā jau agraf ſawu reſoru, tīfai ne Maſkawā, bet Parijē. Neſpehju wehl atjehgtees no pirmās ſagadiſchanās, kad ijdſirdu aif muguras ſpehžigu balſi: „Beedri, nekufatēes“, un ſmaga rota man uſgulās uſ pleža.

— — — Pazeļot galwu, eš eeraudſiju ſew pretim wehrſtu naganā rewolweri un diwus pelekoš kareiwju ſchineloš tehrptuš zilwekuš. No pirmā azu ſtata bija ſkaidrš, tā tee bija komunistu agentī, bet pee kaḥdas nodalaš tee peedereja, newareju aptwert. Galwā tā ſibens iſſchahwās domaš, ja tee no Tſch. R., tad eſmu paſubis, — ja ziti, tad wehl ir zeriba.

Kabatā man bija wairakaš wiltotaš apleezibaš no wiſadām leelineeku eestahdem. Pehdeja, to leetoju, bija dſelſzeta meſglu darbinea apleeziba, tā jaſtaḥwu wiaw deeneſtā. Nolehmu uſrahdit pehdejo. Roku peedurtnē, tā mehš mehšdām pehdeja laiā ſleḥpt, atradāš ar gumiju ap roku peeſtiprinatš braunina rewolweriš, kuru weegli un nepamaniti wareja pee pirmāš wajadſibaš laiſt darbā.

Ap mušš jau pulzejaš wiſabi tipi un piſſoni. Kad biju pazeḥliš rotas un iſſtratitš, mani weda pa ſtazijaš netiḥrajaṃ telpam uſ ſtazijaš perona galu. Roku pirkſti jau tauſtija rewolweri, wiſa uſmaniba bija ſaiſtita uſ padoneem, kuru bija diwi.

Daſchi ſoki un galwā jau iſſtrahdatš plans: Af perona kuſtiba nebija leela, un ja eš peḥſchai apſtaḥtoš un iſſchautu, eš wiſpahrejaḥ juzeḥli un apmuſumā waretu ar daſcheem lehzeeneem buht pahri pirmajai dſelſzeta ſtigai, jo uſ otras ſtaḥweja tepluſchlaš jaſtaḥwš, ſem kura eš daſchoš mirkloš waretu nolkuht, iſleenoš zauri, tā zeku turpinot apatſch žitām wagonu rindam, kuru, tā tumsā ſaſtaḥiju, bija peebliḥweti wiſi ſtazijaš zeki.

Bet mana plana realiſeſchānu pahritrauzā wezataiſ pawadoniš: peenaḥtot man zeeſchi klaht, wiſch pateiza

frustu ar weenu pehdiu, kas nošhmeja, ka es atrodoš weenā no muhsu organizācijas nodalas rezidenzem. Sa-
plehšot awisi, komandants dewa man mahjeenu kluset.
Pasauza weenu no sargeem un lita mani nowest us Tsch.
R. dselzela nodatu.

Es galigi nelā newareju apwert. Kad isgahjam no
komendanturas, pawadonis man teiza, lai es, kad sašneeg-
fim stazijas isejas telpas us pilsehtu, dodos taišni us sawu
p r e e t s c h n e e z i b u. Tā ari dariju: isejot no sta-
zijas, es manīsu, ka sargs paleet stahwot, bet es paahtri-
natā gaitā dewos us galweno rezidenzi — 3. Meschtschan-
stajas eelā..

Pehz pusstundas samirzis un nowahrdfis, wehl ne-
attapees no wakara peedsihwojumeem, es peeklauweju pee
weitala durwim, kurses atradās schtehrseelinā; atbildot
pehz norunas, eekluwu weitalā, zaur kuru, pahri platai
sehtai nonahzu no pileta pawadits pagrabā, kurā jau seh-
beja pee galda residents, „beedrs B.“ un wehl diwi no-
datas waditaji.

Mani apšweiza, ka esmu isglahbees no drošchas
nahwes Tsch. R. pagrabos. Un pastahstija sekoscho:

Kā jau agrak mineju, es dewos us Kurškas staziju.
Mans usdewums bija sagraidit muhsu galweno preelšch-
neeku generali R. (tagad dsihwo ahrsemēs), kurses tā gal-
wenais balto organizaciju residents brauza us Maskawu,
lai waditu rihtwakarā wišpahrejo sazelschanos Maskawā,
uu apakšsemēs gahjeenu us Kremli. Generalim R. wa-
jadseja eebruukt plkst. 12 nakti, islahpjot nostahtees pee
perona pullstena (kuram wiš rahditajt bija aplausti no
towarišchtscheem) uu smehtet. Mans usdewums bija
winu nogahdat muhsu residenta mitekli. Sinams, bija ari
norunata parole muhsu satilšchanai ar generali.

Schai generala R., jeb nahklošchā Maskawas balto
apbruoto spehku preelšchneeka eerakchanai, ais mums ne-
sinameem eemesleem, nahluji us pehdam Tsch. R. Sta-
zija pilna no Tsch. R. agenieem un rofas puischeem.
Valerine „Gelzer“, kura scho generali R. personigi pasina
no agrakeem laikeem, tifa isleetota schim noluhkam. Wil-

zeenam peenahkot, tas buhtu iizis eelentts no stazijas komendanturas apfardsibas rotas un papildu spehkeem, lai tiktu iskontroleti wisi eebrauzeji, ja „Selzer“ wiau uffihmetu, tad to neapzeetinat, bet tam sekotu, jo Tsch. R. ar scho planu gribeja atmaflot wiskas muhsu balto organizazijas.

Sinams, ka Tsch. R. welnischigais plans buhtu isdewees, ja stazijas komandants un wina droschee paligi nebuhtu muhsu balto agenti. Ta mehs abi ar generali R., paschi nesinot, eegahstu waj wisu muhsu labi noorganiseto apatschgrihdas darbibu ar ustizameem zilwekeem.

Komendants par scho Tsch. R. planu uffinot, nekawejoschi dewis sinu pa tahtruni us muhsu Meschtschanstas galweno rezidenzi. Bet es jau biju zela us staziju. Us rihkojuma pamata, komendants nekawejoschi dewis pawehli us dselszeta stigas, pa kuru wajadsjeja eerastees ar wilzeenu generalim R., aistaisit femaforu, un 15 muhsu zilwekeem iset katram zauri sawam wahgim saužot „Kiril, Kirilowitsch tow. Smolenskiij schdet“, tas bija apweenoito balto breefmu signals, pehz kura nekawejoschi fasinajās balto organizaziju dalibneeki.

Mani sagaidit pee stazijas eeejas pehz apraksta, komendants nosuhitijis peezus fargus ar weenu wezako, kuri ari mani iiglahba no Tsch. R. agentu nageem.

Wisu to nollausfotees, teeschām bija jaapbrihno residenta iszilus organizazijas spehjas, jo muhsu balto agenti atradās wisur.

Biju jau peesnaudees, kad pamodos no aulstuma, kursch eepuluhda no pagraba, durwis atwerot. Wareja jau buht plkst. 5, kad pagraba widū stahweja stazijos komendants ar wehl weenu masa auguma zilweku, kursch firsnigi fahweizinajās ar muhsu residentu B. Nu nopratu, ka redsu generali R.

Pulkstens rahdija peekto rihstastundu, pelekā rudens gaismā ausa jauna likteniga deena. Divus stahwus augstak dewamees wisi ar generali R. Weenā no atsewischām istabam atradās tahtrunis ar beschurantu, kursch nepahrtraukti dewa atsewischtus rihkojumus un fanehma

steidsigas informazijas. Blakus istabā uf wezeem nobilufcheem krehfleem fnauda peezi apbrukoti terroristu grupas darbineeĳi, pilnā ta laimeta komunistu apgehrbā ar nofihmem, rolas granatam un rewolwereem pee fahneem, un aif jostam.

Sahlās pehdejā apspreede. Generalis R. usmanigi ufklauſija muhfu residenta B. ſinojumu par ſtahwoĳli un organifaazijas darbibu. Weens pehz otra pamafām eera-dās atbildigee darbineeĳi pehz pehdejām inſtrukzijam. Sehde nehma dalibu generalis R., galwenais Maſtawas residents B., ſeſchi rajonu preeſchneeki un komendants, kurſch atweda generali. Rā iſrahbijās, teeſcham wilzeens apiuretš pee ſemaſora un komendants ar 15 pawadoneem, apſtaigajis ahtri wagonus, iſſaukdams augſchā minetos wahrduš; tā generalis atſtahjis wilzeenu, un komendants winu atwedis pee mums. Romiſti bijis tas, ta generalim R. lihdi iſlehzis no wagona wehl kahds, kurſch par maſti gribejis redſet „towariſchſchu Smolenſki“, tekdams, ta winu jau ſen mellejot.

Lai atratitos no mineitā „ſubjekta“, to noſchahwa. Tā komendants palika nelegalā ſtahwoĳli pee mums resi-denzē, jo aipakat greesteš wairs nedrihſſeja. Nebaudſ wehlat ari mums peefwanija weens no muhſeem, ſino-dams, ta komunisti un Eſch. R. ſazehluſchi ahrtahrtigu traukmi, kad uſſinajniſchi, ta wilzeens aiſturetš un komen-dants ar ſagaibito generali R. noſubis. Stazijas komen-danta apſardſibas rota nekawejoſchi apzeetinata uf Eſch. R. riſhojuma pamata, un trijos gruſowikos nogahdata uf Lublankas mitelli. Starp opzeetinateem bija ari muhfu ſeſchi ſlepenee agenti, lai nu gan newiſai bihſtami preeſch mums, ja gadijumā tiſtu prowozeti un wehrſti pret mums, bet tomehr wajadſeja buht uſmanigeem.

Pa ſehdes laiku eeradās pulkwebis S., kurſch ſteigſchus informeja residentu un paſneedſa ſarakſtu par 200 pilſoneem, wiſadu noſaru darbineeĳeem un mahzibas ſpehkeem, tā ari wezeem neſpehzigeem wirſneeĳeem, to wiakſch nejaufſchi gaididams Gelzeres dſihwoĳli atradis rakſtamā galbā. Tas bija rakſtis par balto ſihl-

neeku — kontrerevoluzionaru apzeetinaschanu Mastawâ, ar atfihmem, tã wehlat nostaidrojas — Gelzeres pa schrozigm, furus wina pasina personigi, un furus wina atrada par bihstameem elementeem pret komunistu waru. Pehz eewahhtãm sïnam, schaubu nebija, tã Gelzeres darbiba Tsch. R. deenestã bija jau pa pusei peerahdita.

Personu saraktis tãla nodots ischetreem rajonu preekschneekeem ispildischanai ar sadalischanu pehz rajoneem, lai brihdinatu minetãs personas. Pultwedis S., sanehmis instruktzijs par turpmako, aishghja. Sehde turpinajãs, kad tãhtrunis mums pasinoja, tã „Nowo Dewitschajas“ klosteris aplentis un kratishanas un apzeetinaschanas eet pilnã gaitã. Weenã no peebuhwem atrastã pahrpalikutuschãs septinas kastes ar schautenem un rolas granatam. Nepaspehjam pahrlift pehdeju sïnu, kad otris sïnojums wehstija, tã pee Tsch. R. esot isdarita apzeetinaschana — apzeetinaja diwus muhsu flewenos nowehrotajus tani brihdi, kad tur peebraukusi „Gelzer“ ar W. Tsch. R. preekschsehdetaju Dferschinsli un agenturas waditaju Meschischermajkowu.

Iszehlusees apschaudischanãs un weens no muhsu agenteem noschauts, bet otrs smagi eewainots un eewests Tsch. R. hospitali. Bija skaidrs: nodewiba sawejo starpã, jo Tsch. R. agenti usgluhneja no katra stuhra. Kamehr pahrrunajãm notikuscho, residents B. eegahja apspreestees atsewischlã istabã. Pehz brihscha eesauza mani un es sanehmu rihtojumu, tursch pehz sawas buhtibas un ribzibas man nesã droshu nahwi; atteittees newareju, un pehz stundas es pahrlahpu Tsch. R. slegfni, lai dotos pee Wisfreewijas Tsch. R. isdaudïinata breesmona — bendes Dferschinska.

* * *

... Wehls un leetains rudens 19. g. Slapjās un dublatnās Maškavas eelas klāji beesa migla. Pado-
 mju waldiba pahrdsihwoja kritiskūs
 mehneschūs. Schee rudens mehneschi bija wisgruh-
 takee preetisch sarknās republikas. Ir peenahzīs isschti-
 roschais laiks wisam pilsonu taram. Baltā armija, wa-
 dita no generala Denikina bes kachdas nopeet-
 nās pretoschanās dodas us Maškawu.
 Genemta jau Kurškas un Orlas pilsehtas.
 Jau apdraudeta Tula, no tureenes tikpat tā ar roku
 šafneedsama Maškawa.

Baltā armijā wisur šastatams wehsturistais generala
 Denikina manifests: „Brāhli, jau dsirdami
 firmās Maškawas selta kupolutorņu
 šwani, wisi us Maškawu!“ Generalis Su-
 denitschs apdraud Petrogradu. No Uraleem tā lamina
 wiršas tschechu pulki, un armija admirāla Koltščaka wa-
 dibā tā ar sishpu arween zeeschat šawelt šarkano fronti.
 Stahwoklis draudoschs. No frontes peenahl šinas weena
 pehz otras ustrauzoshakas. Sarkana jōš panika,
 kura pahreet ari us eedsihwotajeem, wehl wairak tamdehl,
 tā leelakai eedsihwotaju mafai naw
 šimpatijas pret Pado mju waldibu.

Rā atpestitajus gaida baltos. Wisur
 šahk pazelt galwas baltu organizācijas ar zentru Maškawā.
 Pahritas lihdsетки issihkuschi. Bads. Maises weetā is-
 fneeds sehnalu mihllu. Naw turinamā. Behrnu un seewu
 rindas jau no wakara kahrtōjas pee kooperatiweem. Wisi
 weikali šlehgti, jo ir tikai walsts kooperatiwi. Bet ari tee
 tulschi. Katru dsihwokli, katru istabu nowehro Tsch.
 R. a38.

Šilweti no bada palikuschi par šweh-
 reem. Gatawi us wifu, lai apmeerinatu
 issalkumu. Tshws nodod dehlu, dehls teh-
 wu, seewa wihru. Us katra šola par mahr-
 zinu rupjas maises teel pahrdota seewe-
 tes mihla. Šai laikā Kreewija lihdsinajās
 a hrprahtigo namam. Krehslai eestahjotees eedsih-

wotaji, kalpotaji un wiſi tee, kam dſihwiba bija mihta un neſpeeda iſeet uſ eelaſ; bads flehpäs mahjäs, no bul teja durwiſ, iſbailäs faſtinguſchi flauſijäs naſts ſchahweenoſ un ſmago Tſch. R. gruſewiku garambraužoſchä troſſni, kuroſ aiſweda uſ Tſch. R. pagrabeem bailäs trihžoſchoſ, no gultaſ iſrautoſ pilſonoſ. W. Tſch. R. pagrabi uſ Lubjantaſ laukuma bija pahrpilditi no wiſabu ſlahnu pilſoneem, nolemteem nahwei, jo retam no tureenes atwehräs durwiſ uſ brihwibu...

Sarkano frontes aiſmuguri terorifeja, netahlu no Maſtawas tä ſalä armija, baltee, generala Mamontowa wadibä. Par wina uſbrutumeem un ſtrategiſkeem planeem klichda weſelaſ legendas. Japeeſihmè, ka pateizoteeſ tiſkai nejauſchibai, netika ſaguſhtitſ patſ ſarkano „feldmarſchalaſ“ morduchaiſts Leibe Trozkis.

Par generala Mamontowa notweſchšanu bija iſſolita preeſch teem laiteem bagatiga atlihdsiba. Wina gimetneſ tiſk iſlahrtas uſ wiſeem eelu ſtuhreem.

Tä tä galwenaiſ ſarkano ſchtabs atradäs no Maſtawas ap 40—60 werſtu Serpuhowä, kuſſch tiſk labi apſargatſ, tad atbraukſchais generalis K. ar reſidentu B. ſteigſchuſ peepraſija generalim Mamontowam ſlepeni pahrweetoſ ſawuſ ſpehlus 10 beenu laikä uſ Serpuhowu un Maſtawas apwehrſuma planu ſaſkanot ar generala rihzibu, lai tä pehz 10 deenam paralifeſtu weenä reiſè i Maſtawas, i Serpuhowas darbibu un winu waru.

Runaja, ka ſchis direktiwes generalis eſot ſanehmis no galwenä ſchtaba, jo netizu, ka tiſ atbildigu ſoli buhtu uſnehmeeſ weeneſ patſ generalis K. Ne man ſpreeſt par wehſturifläm leetam, bet ja apwehrſumſ nebutu atliktſ atkal otru reiſi, wehſtureſ lapa mums pauſtu laut ko zitu, par to eſ eſmu pahrleezinatſ, jo ſakamſ wahrds reiſ, ka pehz diweem ſakeem dſenoteeſ, neweenu nenoter...

* * *

Ratra jauna deena nefa jaunus notikumus; es demos ispildit pavehli us B. Tsch. R. mitekli. Wistree-wijas Tsch. R. eenehna leelu muhra namu us Lubjankas lautuma, ar wairakam eesjam ta no galwenā fligela, ta ari no fahnu eelam, pa turam, ta wehlat israhbijas, gahja leelata data fleepo agentu informatori un ziti pilsoni, kureem ne wisai wehlams, ja tos redsetu beeschati eesjam Tsch. R.

Peo wisam eeschesam eesjas durwim bija aismaskoti, noslehpti loschmeteji, fardse no Tsch. R. komendanturas, las fastahweja no kineescheem un farkanajeem latweescheem.

Kad pahrakapu flegsni, lai fanentu norahbijumus Tsch. R. komendantura, tur greestees, (jo bes propusta neweens neteek eelaisis, neds iflaisis no Tsch. R. mitekta), neweens no maneem balteem darbineekeem, ta ari promotoreem nebuhtu pasinis mani agenturas isluhkoschanas nodalas waditaju pee „baltas organisazijas“ Maskawa.

Tehrpees ahdas ujmalka ar ahdas zepuri, peeztuhra nosihmi, maufera rewolweri pee fahneem, ar bagatigeem dokumenteem kabata no latweeschu farkanas diwisijas, kura tani laika staitijas 15. armija. Manu isflatu wehl pahrwehrita tas, ta leela bahrda bija nodsihta. Ta palizis par diwdesmit gadeem jaunaks, es demos ispildit bihstamo usdewumu Tsch. R. mitekli.

Us generala R. un residenta B. preekshraksta, fanemot no wineem generala atwestus papirus, kuros bija teikts, ta komisars S. teek komandets no latweeschu diwisijas politikas nodalas ta atbildigais darbineeks Tsch. R. rihziba. Echos dokumentus, balto organisaziju dalibneeki dabujuschi pawisam negaiditi sawas rotas...

Wisu dokumentu faturu un siblas finas par latweeschu farkano diwisiju, es sawahzu muhsu residenze un eeguhstot dauds mas noteiktu jehdseenu, es ta „komunistu komisars“ eerados stahditees preeksha jaunajai „preeksheezibai“ — saweem nahwigakeem eenaidneekem, bendem, zilwezes un kulturaš fleepawam.

Muhsu residenzei bija uš noteiktako wjadfigs, lai Tsch. R. deenestâ buhtu šams atbildigs darbineeks, kusch informetu balto organizaciju par wisu Tsch. R. darbibu un usfinatu prowoktoru wahrduš, kuri bes schaubam, šakarâ ar pehdejo deenu notifumeem, strahdaja muhsu organizacijâ un sneedsa šinas Tsch. R. Šinams, tee bija eerindu darbineeki, jo pehz isdaritâm kra-tišchanam un apzeetinaschanam wareja spreest, ka prowo-tatori šinaja tilai pehdejo usdoto usdemumu un te ari winu pawedeeni apruhst.

W. Tsch. R. komendantura, pahraubdot manus dokumentuš, man eedewa propustu ar usrahtu „sekr et-nij otdel“ pee beedra Laschtowa. Šanemot prupustu un usrahdot pee eejas, es tilu eelaišts pa galwenâm durwim ar šarga norahdijumu — treschâ stahwâ pa labi. Rahpjot pa trepem, mani šagrahba neiškatams nerwu šabrukums; apšina, ka esmu Tsch. R. mitelli, kura preekščâ drebeja wiš pilsoni pat komunisti, un kura wahrds tuhstoscheem nesa nahwi, šita maneem šoleem gauši kuset. Lihds treschajam stahwam išsnehjeju wišmas, šahduš peezus papirofus.

Šad apstahjos un islahju — W. Tsch. R. Sekret-nij otdel un kontrerwoluzijas nodala. Biju trahpijis taišni mehrti. Šanemotees un pahrmetot kustu, es eegahju pa pusatwehrtâm durwim plaschajâ preekščtelpâ, kura no elektriskas špuldes bija wahji ap-gaismota. Koridori pee galda šehdeja lahds nopluzis towarisčtschš, kura šeja atgahdinaja kowahrna šeju, bet gan masat žilweta išslatu.

Ahtri usstatot manu propustu, wišsch pateiza ista-bas numuru. Egot pa ščauru koridoru, ar durwim uš abâm pusēm ar Nr. Nr., kuri man šnelo neteiza bet aif kureem šlehpâš daudš kas, lo mehš baltee šamafatu ar šairu zenu, lo no mums praštu. Šakarâ ar agro rihta šiundu, šehš nodalas darbiba bija pamirusi, jo parasti šchajâš eestahdēs darbiba norit galwenokahrt naktis un pehzpusdeenâš, bet ahrtahligi retos gadijumos tilai rihtos.

Ba koridoru ſchurpu un turpu ſteidsās ſprogai-
 na s ſchihdeetes — Tſch. R. darbinezes
 ar ſilu wahlu leetam un papireem. Utrafdams iſtabu ar
 wajadſigo numuru, eſ peellauweju un eegahju. Neleela
 iſtaba ar laminu un rakſtamo galbu, pee kura ſeh-
 deja tipikſ ſchihds ar ſarkanu uf-
 ſeenamo ſchlipfi un ſarunajās ar di-
 weem tautas brahleeem. Man eenahlot, runa
 aprahwās. Uſrahdot propuſtu, — eſ waizaju pehz beedra
 Laſchlowa. Trahdās, ka no ſchis iſtabas weda durwis
 uſ kabinetu, kurā peenehma ſlepenās nodatas waditajs —
 beedrs Laſchlowſ. Preeſchſtabā, kurā eſ eenahzu, ſtrahdā
 wina ſekretars. Pehz brihtina mani aizinaja kabinetā.
 Dee leela galda, apkrauta ar papiru kaudſi, mani raudſi-
 jās ar artiſta ſejas panteem, papiroſu ſobos mans nahka-
 mais preeſchneeks towariſchſch Laſchlowſ.

Dahrſtatot manus papirus un leezibas, winſch man
 iſteiza ſtingru rahjeenu, ka welns lai parauj^m tahdu rihzi-
 bu, jo winſch jau eſot dewis atteezigus rihkojumus polit
 nodalam atbildigus darbinezus wairs neſuhitit Tſch. R.
 rihzibā, bet ſuhitit politiſkai nodalai, kura pehz ſawa ee-
 ſkata noſuhita pehz ſtahſcha waj nu uſ karapheku dalam,
 jeb kulturalam agitazijas nodalam.

Saruna riteja tahdu puſtundu un uſſinot no manis,
 ka eſ Maſkawā pirmo reiſi, eebrauzis tikai watar un, ka
 eſ latweetis un t. t., wina wehſais tonis iſſuda un mehſ
 tihri draudſigi pahrrunajām darbibu, pehdejos noiiku-
 mus un neweiſmes ſarkanaajā frontē. Megaidot, kaut ko
 iſlaſot un pahrdomajot, beedrs Laſchlowſ jautaja, waj eſ
 neeſot radineeks Reowenſowetta lozellim, komuniſtam
 Smilgam. Atbildeju, ka ja, jo neſinaju ap ko leeta groſdās.

Schi mana atbilde noſprauda wiſu manu tahtako
 darbibas gaitu. Rā wehlat iſrahdijās, komuniſts Smilga
 ſlaitijās par eewehrojumu darbinezu un ſaſtahweja kā
 lozellis Reowenſowetta Padomju Republikas noteizoſchā
 organā. Uſrakſtot daſchus wahrduſ reſoluzijas weidā uſ
 manu rekomendejamo papiru ſtuhra, beedrs Laſchlowſ,
 ſneedsot roku, man teiza: „Nu, beedri Smilga, paſtrahdaſim

kopigi revoluzijas labā", un liša greeštees, pee agenturas
sina biroja waditaja beedra Meshchrejatowa, kuru es
winu nakti ar balerini Belzeri fastapu Kurstas stazijā.

Isejot no kabineta, no preeka waj lezu gaisā. Gal-
wenais bija paweikts, bet wjadseja buht usmanigam ari
us preekschu, jo masakā neusmaniba wareja nest nahwi.
Usmekleju istabu, kurā strahdaja beedrs Meshchrejatows,
un usfinaju, ka wiasch wehl naw eeradees. Saprotams, ka
besmeega naktis un neweikime ari scho tschetistu speedust
atpuhstees.

Nosehdos koridorā pee towarischtscha ar kowahrna
isflatu, jo nolehmū gaidit slepenās isluhkoschanas noda-
las preekschneeku, t.i. towarischtschu Meshchrejatowu. Ispih-
pojām ar fargu „kajas kahju“, machorku šaruletu papirā
un nogrimām šarunās. Sargs pamasam sem manās runās
eespaida eesila, šahdams klahstīt un kurnet par jauno
kahrtibu.

Suhdsejās, ka agrat bijis ko ehst, bet tagad ari ta
neesot, jo gimene dshwojot truhstumā, un ar to, ko wiasch
pelnot un eeraujot slepus pee rekwisizijam, jau newarot
usturet un pachdinat gimeni. Man pretim eeschlehrsus bija
garsch koridors, wahji apgaismots, pa kuru eenahza weens
otrs priwatā gehrbis pilsonis. Sargs pastahstija, ka tur
eerodotees tahdi tipi, kuri teetot slepeni eelalisti pa kah-
deem šahnu wahrteem, un kuri šinajot par balteem bur-
schujeem, pee tam fargs noteiza, ka i baltee, i šarkanee
weena šchatiija, tikai krahša mainita, bet zitadi jau tee
pafchi wehshi tikai zitā maisinā, pee tam fargs firsnigi
islamajās sehčas wahrdos un nosplahwās.

Redseju, ka ari schinis seenās ne wiseem eet labi.

Sehrsejot kahdu stundu, es jau paspehju nowehrot
un eewehrot leelaku datu no schis nodalas darbineeem,
kuri zihīgi wirinaja durwis no weenas istabas otrā.
Pehtschai pa koridoru nahza trihs stahwi, weenā faskatiiju
towarischtschu Meshchrejatowu. Išlikos, ka neredsu
nahzejus. Sargs man peebihdija ar rofu un noteiza:
„Eas ir wiasch“.

Peezelos un demos eenahzejeem pa koridoru patal. Eegahjām gandrihš reišē wina kabinetā, no kura wēda uš latru puš durwis uš nahloščām istabam, no kurām weenā, lā wehlat israhdijs bija plauktos sakahrtotas alfabetiskā lahrībā wišas agenturas šlepenā tihkla agentu šaratsti, wahrdi un šneegtās šinas. Minot manu eerāščanās eemeflu, „beedriš Meščrejakows“ lišā man ušgaidit koridorā un, peetaišot durwis, šahla kaut ko dšihwi pahršpreest, jo balsiš šlaneja dohji, lai gan pee wišas manas ušmanibas newareja wahrduš šallaušit. Štaigaju šmehtedams un domās pahrliku lā runat, lād newitūs ganga šuhri šaduros ar diweem zilwekeem, kureem eš nejšauschi biju aiššprostojis želu.

Šaišni azim netizeju, jo weenā pašinu muhšu feštā rajona preeščneeka palihgu „porporuščiku Šemjonowu“. Neškatotees uš to, ka huhte bija zeefchi ušmaukta uš azim, wina wahjo, balto šuju un melnās, šekrituščās aziš buhiu pašinis štarp šimieem. Širms apšehros, nodomaju, ka tas apžeetināš un ka to wēd uš nopratinaščanu, bet lād išdširdu wahrduš, kuruš teiža wina pawadonis: „Tas pagans hōpitali šuhrgalwigi nolēdš“, biju škaidribā, ka „podporuščiks“ ir promokators un šneedš par mums šinas Šč. R.

Pateizos liktenim, ka šagabiščanās man dewa eepšehju jau weenu, wišai bihštamu promokatoru atmašlot, lai gan nešinaju, kas mani pašču turpmat šagaida. Šitai manas nodšihās bahrdas deht, un ahrežā iškata mainai eš wareju pateiktees, ka netitu uš weetas apžeetināš, jo šcheit Šč. R. mitelli bija azi pret azi, un šobš pret šobu. Kuruš pirmāiš pašihš, tam nahwe.

Durwis atwehrās un noštowariščišča Meščrejakowa kabinetā išnahza abi pawadoni, un weens teiža man, lai ejot eeščā. Kad eegahju, Meščrejakows kaut ko šleidšigi turpinaja rakštit, pateizot, lai apšehšohos. Nošehdos un, išnemis šawus papirošus no labatas, nolizis tos uš galda šahlu pamāšam apškatit ištabu un uš galda šakrautās šilos wahlos leetas. Gruhti ko noteiktu

bija eewehrot us fakriteletem filo wahtu usraksteem. Newilus mans flats wehrfäs us maneem galbä uslitteem dokumenteem un us stuhra usraksttäs no towarischtscha Laschkowa resoluzijas, kurä falasiju: Beedris Smilga, rabineels no Rewoesfowetta lozetta Smilgas, turu wehlams paturet muhsu rihzibä, kam fekoja „Laschkowa“ paraksts.

Scho islasot, man radäs jauni spehki, drosme un pat netauniba. Un kad beedris Meschrejatows mani usrunaja, es, jau pilnigi peemehrojees sawai jaunai lomai, wedu wispusfigu farunu, dodams tuwalus paslaidrojumus. Saruna eelga, jo man bija japahtahsta daubj mas mana agrakä darbiba, bet ar to jau tiku weegli galä, pateizotees muhsu residenzijas fihlai informazijai par farkano diwisiju.

Muhsu farunu pahtrauja tahtrunis, kuram fekoja fekoscha faruna: nakti isuhitt us Inowertscheskaja kapu rajonu passiprinatu sardst ar komisareem, jo wajagot aisturet diwus „grusowilus“ no balto organiazijas, orderi nosuhthschot wehlat apakshä.

Atkal jaunäs finäs mums par labu. Nepaspehju apfilditees, kad jau diwi leeli palalpojumi baltajeem par labu. Schi leeta man sahka patikt. Ramehr wehl pahris farunas, kuräm nebija nosihmes, es fehdeju un wehroju scho towarischtschu Meschrejatowu un domaju, kahda likiena ironija — fehseh pretim weens otram i farkano, i balto slegenö agenturas nodatas waditaji, pee kam wina rihziba un feja man sinami, bet mana — winam mastota un neshnama.

Beidsot mani eekstaitija slegenä isluhtoschanas nodalä, un peeswanot eepasihstinaja ar kahdu sch ih du Blumkinu, kursch skaitijäs par personala galda pahrsini, no kura es sanehmu anketi, kurä bija ap 40 jautajumu, us kureem man nahzäs atbildet, pehz kam issneedsa orderi us polit darbineeku kopejo mihtni, kur no schis deenas man jadsihwo, talonus us pusdeenam un wakarinam W. Tsch. R. ehdamä sahlä, talonus us produktu sanemshanu no polit darbineeku kooperatiwa, diwus propuskus ihesai schodeen un eeraschanai rihtu W. Tsch. R. templi. Tä

mana pirmās deenas darbība bija Tsch. R. deenestā is-
smelta. Deros pa trepm lejā, lai dotos uz savu jauno
dzīvies weetu un steigšus pasīkotu rezidenzijai par sa-
weem pirmajiem šīs deenas atklājumiem.

Polit. otdela atbildīgo darbīnēku dzīvies weeta
bija noveetota weenā no nameem, kurch ar savu fasādu
isgāja uz Rusnezlij tiltu, daschus desmitus solus no B.
Tsch. R. Pee eejās atkal fardse un neleelā istabā ko-
mandants, kurch islasot manu patwadshimi, eerahdija otrā
stahwā ihpachu, labi eerihfotu un mebeletu istabu. Gulta
ar atperu matraži, balteem palageem un wlnas deki.
Mihksts dihwans, diwi krehsli, masgajamais traufs.

Tas bija preesch teem laikeem tā sapnis, jo to ne-
wareja few atkautes pelekais pilsonis. Saatsihst, ka Tsch.
R. ruhpejās par savu atbildīgo darbīnēku meeru un at-
puhtu. Istabā bija eekurinata podu krahsns, kuras fil-
tums patihkami ispluhda, jo ahrā aij loga bija juhtama
rudens drehgnā, wehsā deena.

Atstahjot istabu, komandants eedewa man
propustu, ar kuru es brihwi waru iseet un eenahkt
weefnizā, tā mehš wiau wehlat eesauzām, bet peefodinaja,
ka atflehga janodod isejot wiam, tas ir komandantam.
Lasitajs war eedomatees, lahda patihkama sajuhta mani
pahrnehma, tad pehz apmehram peezu mehneschu konspi-
ratiwā darba, kurā nereti nahzās pawadit besmeega naktis
gan wahgos, gan dselszela stazijās, pagrabos un pat
meschos, — es nosehdos uz dihwana un klusā, meerigā
weenatnē wareju laut drusku sakahrtot sawas domas un
pahrlikt turpmako darbību, lai tā lihds rihdeenai, plst. 11
peederetu few; bet tas buhs tablat, waj par to tani laika
lahds wareja spreest, waj domat. Schodeen dsihws, pa-
teizos Deewam.

Atpuhtees lahdu stundu snauschot, es dewos projam,
lai brihdinatu muhsu rezidenciju par redseto un dsirdeto.
Pehz norunas, deenā es wairs nedrihtsteju rahditees muhsu
galwenā rezidencē uz Meschtschankas eelas, bet weenigi
nakti no 12—1, bet tad ari ar leelu usmanību, lai mani

neissetotu, jo newareju jau peelaišt, ka mani atstahstu bej
 kahdas Tsch. K. slepenas pahrbaudes, kas tika praktisets
 ar wiseem jauneem darbineekeem. Tadeht wišas šinas,
 kahdas man buhtu šteidsoschi janobod deenā, man jaišdara
 zaur muhsu balio slepeno agenti, tura strahdaja, tā weena
 no weesnizas aplalpotajām leelakajā Maskawas hoteli
 „Metropole“, eepretim Leelojam Maskawas teatrim
 Ustahpjot otrā stahwā, kahdreisejā bagatigā augstmana
 atpuhtas namā, es nodewu šiojumu un dewos atpakal,
 lai atpuhstos lihds wakaram, jo nakti nolehmu dotees pee
 muhsu galwenā residenta.

Pamodos plkst. 10 wakarā, — tahdu zeetu meegu
 es nebiju gulejis mehnescheem. Biju nogulejis i pusdee-
 nas, i wakarinu issneegšchanas laitu Tsch. K. wirtumē.
 Ahtri apgehrbees, es isgahju us eelas.

Ušmanigi nowehrodams waj man neseko, es aht-
 reem šoleem dewos us Sucharewas torna puši. (Šapee-
 bilst, ka naktis tramwaja šatiksme bija pahrrautia un
 leele gabali bija jamehro kahjam). Kad biju jau ša-
 needšis eelas krustojumu, apstahjos, lai aišmehketu, eerau-
 dšiju, ka netahlu ari apstahjas wahrtu eedobumā kahds
 tumsšs tehls, turu es jau titu eewehrojis isnahlot no šawas
 jaunās dšihwes weetas. Nopratu, ka mani isselo Tsch. K.
 šlepenais nowehrotajs. Lihds Meschtschantai, muhsu
 residenzei, nebija tahlu, bet wajadseja apmahnit zibtigo
 „towarišchtschu“. Pahrejot pahri eelai, es dewos taišni
 torna wiršeenā.

*

— — — Sucharewas tornis atradās ištchetru eelu
 krustojumā, ap turu noteek šbeenas tā šaužamais „tollu-
 tšhij“ turgus. Rrehšlai eestahjotees leelajā turgus lau-
 lumā rehgošās tilaino loka želtās tirdšineetu buhdas un ap
 Sucharewas torni želtās štalasčas.

Steigšhus pahrejot eelu, es pee torna weilli aišlihdu
 aiš weena no loka špraugam un peetupos. Wisaplahrt

tumsa, un man šefojoschais tips us mirkli saudeja orientaziju. Updomajeēs, mans isfeketotajs tomehr daschos lehzeenos peesteidsās pee torna un apstojeeš usmanigi klaušijās, lai ušwertu wirseenu, kurā es pasudu. No špuldjes wahji atspihdot, šchis ischetists ar šamām leelajām ausim lihdsinajās kurta šurim. Klufums waldija apšahrtnē. Tikai tahlumā bija šadsirdami tā miglā wilzeenu šwilpeeni, un reti nenoteiktā wirseenā, šchahweeni; kaut kur šchlehrseelā dsirdama auto šmaga duhtona un tartšcheshana, bet tad atkal eestahjas klufums. Preti tornim, I. Meschischanskas eelā, atskaneja ahtri šoli. Tos šadsirdėjis ischetists dewās wiau wirseenā, to es atkal ahtri ismantoju un, gar buhdam šlapstidamees, dewos šawas rezidenzes wirseenā, atšahdams „zihtigo towarischtschu“ ar garu degunu.

Nonahzu rezidenzē pulkstien puš 12. Peeklauweju pehz paroles un eegahju weikalā. Sarga pikets I. mani jau bija gaidijis, un pateiza, ka ari Generalis R. un residents B. pehz manis wairakas reises wajajis. Tomehr, kad gribeju dotees augšchā, pikets II. man eedewa šahnu istabā preeksch manis šagatawotu, us galwas usmauzamu aditu willaini, tahtu kara poszijās leetoja karewji, lai pasargatu galwu, ausis un šegu no aukštuma, un ari leelas, melnas auto brilles, pašaidrodams, ka tahds rihtojums no residenta B.

Kad biju wisu to uswilzis, mani newareja neweens, ari no šawejeem, pašht, jo tas bija šmalks konspiratiwais triks, lai aismastotu šawu atbildigo darbineeku pat no muhšejeem, šaprotams, tadeht, ka wareja buht ari šcheit promolazijas gabijums. Geniali, bija jaatšihst. Tā aismastots es, eeradees pee Generala R. un residenta B. atšewischkā istabā, nodewu raportu par manas deenas darbibu un dabuju šinat, ka pulkstien weenos ir issaukti us rezidenzi šestā rajona preekschneeks ar šawu pašlihtu šchisdeenas no manis atmaskoto promolatoru podporuščitu Semenowu. Pehz tā laika konspiratiweem balto organizazijas litumeem, nošlaidrojot šmagi želtos apwainojumus, podporuščitam S. draudeja nahwe. Pehz laba

laika eeradās arī abi waditaji no 6. rajona. Nopratinā-
šchanu iſdarija generalis R., teefaš lozektli un residentis B.,
bijuſchais ſtažijas komandants un teroristu grupas preek-
ſchneekš. Eš nehmu dalību tā galwenais konſpiratiwais
leezineekš. Kad generalis R. paſinoja 6. rajona preekſch-
neekam, ta wina palihgs podporuſchiks S. teek turetš
aiſdomāš tā prowokators un Uſch. K. informators, radāš
komiſta ſituazija.

Rajona preekſchneekš, kruſtojās un galwu ſihlā li-
dams apgalwoja, ta taš naw teefa, jo podporuſchitu S.
winſch paſihſtot no behrna deenam, un ta taš eſot labra
wirſneekš. Domehr jau taš nerunaja par labu poruſchi-
kam S., ta diwi balto gruſowiki, par kuru brauſchānu
no rihta Uſch. K. kabinetā bija pahrrunats, tā noſtlaidro-
jās, tita uſdots pahrwet eeroſchuš uſ zitu paſlehptuwi
teefchi podporuſchitam S. Taš bija uſ noteiktato
ſinams Uſch. K. agenturai. Eſauza podporuſchitu S.,
kuſch pirmo reiſi eeradāš rezidenzijas zentrā, jo pehž pa-
ſtahwoſchām ſlepenām balto organizazijas inſtrukzijam,
rezidenzi ſinaja tikai rajona preekſchneeki.

Eſho ſtingro inſtrukziju iſpildiſchanai pateizoteeš,
mehš wiſi nekritām par upureem podporuſchika S. promo-
kazijai. Podporuſchitam S. tikai pehdeja brihdi tizis
paſinois no 6. rajona preekſchneeka, ta eeroſchu pahrwet-
toſchana ar gruſowikeem atleekama, un ta nelawejoſchi
winam ar rajona preekſchneeku jaerodas galwenā residen-
zē. Eſhi pawehle bija tikuſi iſpildita uſ ſtingrato, jo ga-
dijumā, ja podporuſchiks S. atteiktos, wina noſchautu.

Wiſpirms, podporuſchitam eenahlot, diwi teroristu
grupas dalibneeki uſ generala R. māhjeenu, atnehma
braunina revolweri, kuruš mehš wiſi neſajām aiſ peedurt-
neš, apjoſtu ar plataku gumiju ap roku. Redſeju, ta no-
bala podpuruſchiks, un ta ſeja ar eekrituſchām, melnām
azim raustiās ſihlā nerwu drudſi. Generalis R. nolaiſija
apſuhdſibu, uſ to ſekoja negatiwa atbilde.

Uſ maneem jautajumeem, podporuſchiks atbildeja ar
pilnigu neſinaſchanu un iſbrihnu. Stahwokliš palika ne-
weiktliš: teefchu peerahdijumu nebija. — Weenigi eš, bet

wateja jau buht ari lihdsiba, to gan es stuhrgalwigi no-
raidiju. Wisu scho neehrto stahwolli nostaidroja generalis
R., usdodams pahrmeklet podporutschitu S., to isdarija
turpat istaba fahnus pee trahns.

Un ta jau arweenu schini konspirativâ darba laukâ
ir fiktumi, turus pat wezee, noruhditee darbineeki pielaisch
ta nepeedodamas kluhdas, kuras nes nahwi. Ta ari
schoreis, no podporutschita labatas grahmatinas un wil-
totas personas apleezibas, kuras tita winam issneegtas no
muhsu baltas organisazijas, atrada falozitu W. Tsch. R.
propustu sem atteeziga Nr., kas tita issneegta tikai Tsch. R.
flepeneem darbineekteem, lai tee netrauzeti waretu pa fahnu
durwim apmeklet un aiseet, nepamaniti no nepeederoscham
personam, Tsch. R. mihtni.

Netad neaiimirschu to brihdi, kad generalis R.,
atlozijas propustu, to usrahdiya podporutschitam S. Schis
nelaimigais zilweks pahrwehrtas seja semes trahsa un pat
fabruka. Generalis dewa rihtojumu podporutschitam fa-
seet rolas, pehz tam pratinaschana turpinajâs. Spreedums
bija ihs — nahwe. Prowolatoru noweda pagraba un
noschahwa. Bet es steidsos apatscha, lai nodotu sawu
galwas mastu un dotos atpakal us sawu jauno dsihwes
weetu, jo deena 11-os man bija jastahjas jaunaja darba..

* * *

Wistreemijas Tsch. R. darbiba, us Lubjankas lau-
luma pelekâ muhra mahja, sadalijas sekojoschâs nodalas
un apatschnodakas. W. Tsch. R. komandantura ar fe-
wischlu usdewumu nodatu un fardsi, flaita apm. 200—250
wihru, ar komandantu preekschgalâ, kuri ispildija ahrejo un
eekschejo Tsch. R. apfardsibu, kura eerindu deenestu nesa
m a t r o s c h i, f c h i h d i, l i n e e s c h i un
sarklanlatweeschi.

Romandanta rihibâ eetilpa ari apfardsiba W. Tsch.
R. aresta telpas ar pagrabeem, kuros smaka gaidot sawu
spreedumu pilsoni, apwainotee kontrewoluzijas darbiba un
t. t., jeb kuri neatfina Padomju waru, ta ari apstahlu

ſagadiſchanas upuri, neſauſchi krituſchi Eſch. R. agentu nagos; ari khlneeki un Eſch. R. agentu promojetas perſonas, kuras Eſch. R. atbildigee darbineefi atrada par few bihſtamam tagadnē, jeb kahtreis nahkotnē.

Blakus komandanturai atradās tā ſauzamā operatīvā daļa, kuras ſaſtahwā ſtatiņās lihds 100 komiſaru. Operatīvās daļas darbībā bija u) iſrakſtita ordera pamata iſdarit areſtus uu kratiſchanas, nekawejoſchi iſſuh-tot komiſaru ar komandanturas ſewiſchku nodalu apſar-dſibas ſpehleem uſ norahbito weetu.

Pretim operatīvai daļai atradās „Inogorodnij otdel“, kura funkziņā eetilpa wiſa Kreewijas Eſch. R. darbiba, wiņa atbildigo darbineeku noſihmeſchana, atſaul-ſchana un Eſch. R. inſtrukziju darbibas pareiſa iſpildiſcha-na provinziēs. Wahrdu ſatot, ſchi nodala bija zentralais organs Eſch. R. Kreewijas organiſazijai. Otrā ſtahwā atradās juridiſklā nodala, kuras darbībā eetilpa wiſu W. Eſch. R. apzeetinato nopratinaſchana, materialu kopoſchana un apwainojumu formulaziņa. ſchi nodala ſtatiņās weena no wiſwehrtigakām Eſch. R. mihtnē. Prati-nateem te peeletojā iſſmalzinatus 20. gadu ſimtena inkwi-ſizijas panehmeenus, par kureem peletajeem piſſoneem i ſapni neſapnot.

ſchai nodalā tika nodarbinati ap trihsdesmit komu-niſti — Eſch. R. iſmekleſchanas teefneſchu, no kureem ti-lai trihs bija zittauteeſchi, bet diwdesmit ſep-tini rafineti morduchaiſti — ſchi h d i. ſcho nodalu pahrſinaja wezakaiſ no „iſmekleſchanas teefneſcheem — „towariſchſchſ“ Blats, ari ſchi h d s, par kura neſchehligeem darbeem un ſpihdsinaſchanas metodem pee apzeetinato nopratinaſchanas runaja ne beſuſ-trautuma waj wiſi W. Eſch. R. darbineeki. Bet par to wehlat.

ſee bija wiſadi politiſki iſſuhſtitee ſchi h d u ſtudenti un adwolati, tā ari katordsneeki un ſleptawas, kureem leelu preeku darija, pehz atgreſchandās no Sibirijas trim-dam, waj katorgas darbeem, peeletojot fiſiſku ſpehku, ſpihdsināt tā ſauzamos baltos burſchujus un kontrrewolu-

zionarus, wina peekritejus un domu beedrus. Scheit darbiba notika tilai no 9 wakara un wilkās lihds rihša stundai. Wifus flehdseenus pehz nopratinaschanas juridiskā nodalā, rakstīja pats schihds „towarischtschs“ Blats, pats ari tā referents eepasihstinaja W. Tsch. R. kolegiju, tā sauzamo teesu.

Kolegija, uflausot „towarischtscha“ Blata atreferejumu un flehdseenus par apzeetinateem, ari weenbalsigi parakstīja: Ra us W. Tsch. R. kolegijas weenbalsigo lehmuma pamata, uflausot wezolā ismekleschanas teefnescha towarischtscha Blata flehdseenu, apzeetinatam peepreests sōda mehrs — noschaujot. Pee tam, kolegijas preekshsehdejais bende Felikss Dferschinskis, parakstīja ar peefihmi: „w r a s h o d“.

Schi nah wes kolegija fastahweja no trim atbildigeem W. Tsch. R. darbineekeem ar Feliksu Dferschinski un wina palihgu — inscheneeri Rfenofontowu tā preekshsehdatajeem. Bija deenas, kurās kolegija parakstīja lihds 300—500 nahwes spreedumu! Tā no schihda, morduchaišta „towarischtscha“ Blata tā referenta, atkarajās tuhstoscheem dshiwibu, jo „sarkanā teroru“ laimētā nebija eespehjams, ja ari to gribetu tahds no kolegijas lozekteem, tuwat eepasihtees ar ismekleschanas materialeem, tā ari wehl reis nopratinat apzeetinatōs. Peeteekoschi, ja atshimeschu, tā schis „towarischtschs“ Blats kopā ar Feliksu Dferschinski parwadijuschī Sibiriajā tā katordsneeki 15 gadus. Tad ari weegli saprotams, tā eekrihtot W. Tsch. R. nagos, wairs runa newareja buht par schehlāstibu. Par schis „juridiskās“ nodalās un wina preekshstahwju tuwaku darbibu mineschu wehlat.

Tahlakās nodalās bija sekretariats — W. Tsch. R. kanzelejā un Politiskā nodalā, kuru wadīja bijuschā teijara fleplawa „towarischtschs“ Zakowlews.

Tad feloja kriminalā nodalā, W. Tsch. R. finansu nodalā un, paschā augschā, „sekretarij ordel“ ar flepeno agenturas un kontrewoluzijas nodalu. No schis W. Tsch. R. flepenās nodalās ari notika wispahreji rihkojumi, un orderu israkstischana us apzeetinaschanām un kratischa-

nam. Tad nodala, kas eenem ari izgilus weetu W. Tsch. R. aparatā, bija, kas „apkaroja“ spekuloziju, fabotāschu un deenesta noseegumus. Wisu nodalu wirtni noslehdza W. Tsch. R. preekschsehdetaja, pola Feliksa Dscherfinkla un wina palihga Ksenafontowa kabinetī.

Bes W. Tsch. R., wehl darbojās „Dfobij otdei“ W. Tsch. R., kurfch weda nesaudfigu zihau ar speegrem un „kontrevoluzionareem“, ispildot nahwes spreedumus pilnigi neatarigi no Tsch. R. Bes tam wehl darbojās tribunals un Maslawas pilsehtas Tsch. R., tā ari Kriminālā pahrwalde.

Wisi schēe pastahwoschēe atbildi-gee padomju organi us sawu roku un eestatu ispildija nahwes sodus. Tahds bija W. Tsch. R. darbības aparats 29. gada rudeni, zaur kura dširnawas smagajēem atmeneem tika samalta kultura, zilweze un wifs tas, to Kreewija gadu simtenus nenogurstošchi bija demusi zehlu un staitu. To wisu farkanais weefulšs israhwa ar saknem, tā mehris isnihzinaja wisu, atstahdamstikai zilwezes atkritumus, kas tad ari wabiti no sawas semās dwehse les kulturās, sarihtoja ihtas dšihras mehru laikos us Kreewijas plasčajam semem...

* * *

...Lai slehtu sawas naktis gaitas, es atgreeschotees no galwenās residenzes eegreesjās lahda Maslawas „tšhainajā“, kur šalafijās tā sauzamā „Schpona“ Tur tirgojās ar paschdarinatu handschu, iswirtibā pawadija naktis Rewoluzijas paudeji un „jaunās pasaulēs“ zehlaji.

Scheit, pee galbineem, it fewischi labā omā jutās schihdeki, kureem agratās Kreewijas galwas pilsehtu durwis bija atwehrtas. Schēe iziki ar schautenem, usfahr-tām auklās, waj weenfahrschi strika gabalos, tā deenas waroni sehdeja apkehruschēes ar eelas staigulem un lomifareem pee handschas pudelem, dseedadami, ja to war

nosaukt par to tamlībšfigu, „j a b l o t š č k a s“
peedaufigās kuplejās.

Šhee „jablotsčkas“ motīvi bija us deenas kahrti-
bas, kuru „šarkano mahtonu stuhmeji“ mahzeja labati,
nelā šawu „Internazionali“. Neilgi patawejees, lai ga-
dijumā atšauktos us šcho weetu, ka nakts pawadito laifu,
es šafneedsu šawu „iščetas weesnizu un, išgehrbees, šaldi
aismigu...

Sekojeet anonseem!

Pai dotu eespehju plaščakām tautas mašam eepasihteš
ar „Sarkanās Grahmatas“ interefanto šaturu, ešam no
Iehmušči išdot minetās grahmatas I. un II. seriju pa dašam.

Pehž katrām 14 deenam išnahlš weena daša un maškās
Pš 0.50.

Išdewneeziba.

I. daļa

Maksā Ls 0.50-

12. FEB. 1934